

ความคิดเห็นของพยาบาล เกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลของ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร



นางสุวรรณี อุกมภ์ศนีย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
006168
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

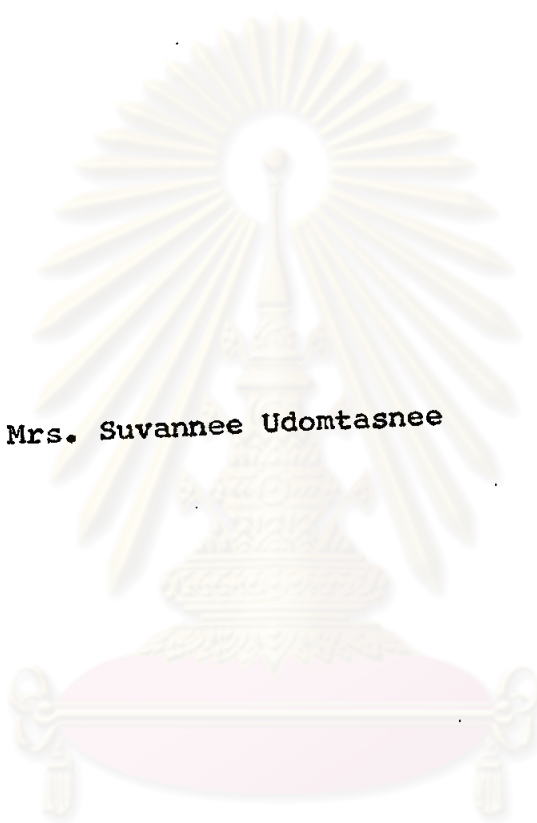
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

**NURSES' OPINIONS CONCERNING NURSING ADMINISTRATION
IN UNIVERSITY HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS**



Mrs. Suvannee Udomtasnee

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลของ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสุวรรณี อุกมทัศนีย์

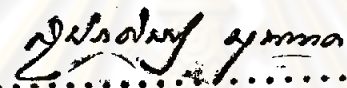
ภาควิชา

พยาบาลศึกษา


อาจารย์ที่ปรึกษา


ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม โอทกานนท์


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต


..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม โอทกานนท์)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ปูนช้อย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลของ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต นางสาวรพี อุคมทัศนีย์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม โอทกานนท์

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2522



บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพยาบาลระดับบริหาร
ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการที่ปีต่อการบริหารการพยาบาล ซึ่งรวมเอาการบริหาร
พยาบาล และการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็น
พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการ กลุ่มละ 60 คน จากโรง-
พยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล 2 แห่ง ซึ่งเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยคือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และได้นำไปหาความตรงตามเนื้อหา
และความเที่ยงมีค่าเป็น .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการมีความคิดเห็น
ต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาการบริหารพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้
ด้วยกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสนองสมมติฐานในการวิจัย
ข้อที่ว่า "พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการ มีความคิดเห็นต่อ

การบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาล และการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน
แตกต่างกัน"

2. ครูพยาบาลเห็นด้วยกับการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาล
และการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน มากกว่าพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 แต่ครูพยาบาลกับพยาบาลระดับบริหาร และพยาบาลระดับบริหารกับพยาบาล
ประจำการ มีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและ
การศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จึงสรุปได้ว่า ไม่สนองสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ว่า "พยาบาลในระดับครูพยาบาลเห็นด้วย
กับการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน
มากกว่าพยาบาลในระดับอื่น ๆ"

3. กลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลรามธิบดีเห็นด้วยกับการบริหารการพยาบาล
ซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างจาก
โรงพยาบาลศิริราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนองสมมติฐานในการวิจัย
ข้อที่ว่า "พยาบาลแต่ละสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวม
เอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันแตกต่างกัน"

4. กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า เห็นด้วยกับการบริหารการพยาบาล
ที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิ
ต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนองสมมติฐานในการวิจัย
ข้อที่ว่า "พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่ง
รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกัน"

The hypothesis which stated "there is difference in the opinion of executive nurses, nurse instructors and staff nurses toward nursing service and nursing education under one organization of administration" was retained.

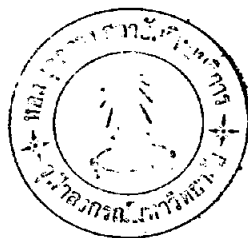
2. There was statistically significant difference at the .01 level in the opinion between nurse instructors and staff nurses toward nursing service and nursing education under one organization of administration. The nurse instructors had positive opinion than the staff nurses. There was no statistically significant difference in the opinions between nurse instructors and executive nurses and between executive nurses and staff nurses. The hypothesis which stated "the nurse instructors have positive opinion toward nursing service and nursing education under one organization of administration than the other groups" was rejected.

3. There was statistically significant difference at the .01 level in the opinion between the nurses of two hospitals in Mahidol university toward nursing service and nursing education under one organization of administration. The nurses from Ramathibodi hospital had positive opinion than the nurses from Siriraj hospital. The hypothesis which stated "there is difference in the opinion between the nurses of two university hospitals toward nursing service and nursing education under one organization of administration" was retained.

4. There was statistically significant difference at the .01 level in the opinion between the nurses of two different levels of education, the diploma and the baccalaureate level or higher, toward nursing service and nursing education under one organization of administration. The baccalaureate level or higher had positive opinion than the diploma level. The hypothesis which stated " there is difference in the opinion between the nurses of different levels of education, the diploma, the baccalaureate or higher" was retained.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม โสทนานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนได้กรุณาให้เอกสารและหนังสือที่ไซ้ประกอบในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์ หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำที่เป็นประโยชน์ด้วย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจนเป็นที่เรียบร้อย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าสังกัดทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล ในสถานี่ต่าง ๆ ตลอดจนพยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการขอแบบสอบถามครั้งนี้ รวมทั้งทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
สุวรรณี อุดมทัศนีย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ปัญหา	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	9
ความจำกัดของการวิจัย	9
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	10
2. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	48
กลุ่มตัวอย่างประชากร	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48



ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่

๘

หน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	52
4. ผลการวิจัย	55
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
ผลการวิจัย	118
การอภิปรายผลของการวิจัย	122
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	142
ประวัติการศึกษา	168

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	ตัวอย่างประชากรจำแนกตามอายุ	57
2	ตัวอย่างประชากรจำแนกตามสถานภาพสมรส	58
3	ตัวอย่างประชากรจำแนกตามวุฒิการศึกษา	58
4	ตัวอย่างประชากรจำแนกตามจำนวนปีของประสบการณ์ในตำแหน่ง ปัจจุบัน	60
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของพยาบาลทั้ง 3 ระดับต่อการบริหารการพยาบาลเป็น รายชื่อ	62
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความ คิดเห็นของพยาบาลทั้ง 3 ระดับที่มีต่อการบริหารการพยาบาล ที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน	65
7	การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการ บริหารการพยาบาลที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษา พยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน ของพยาบาลทั้ง 3 ระดับ	66
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความ คิดเห็นของพยาบาลทั้ง 3 ระดับที่มีต่อการบริหารการพยาบาล เฉพาะด้านบริการพยาบาล	67
9	การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการ บริหารการพยาบาลเฉพาะด้านบริการพยาบาลของพยาบาล ทั้ง 3 ระดับ	68
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความ คิดเห็นของพยาบาลทั้ง 3 ระดับที่มีต่อการบริหารการพยาบาล เฉพาะด้านการศึกษาพยาบาล	69

- 11 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น
ต่อการบริหารการพยาบาลเฉพาะด้านการศึกษาของพยาบาล
ทั้ง 3 ระดับ 70
- 12 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ
พยาบาลระดับบริหารกับครูพยาบาลที่มีต่อการบริหารการ
พยาบาลเป็นรายข้อ เฉพาะข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ 71
- 13 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ
พยาบาลระดับบริหารกับพยาบาลประจำการที่มีต่อการ
บริหารการพยาบาลเป็นรายข้อ เฉพาะข้อที่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 75
- 14 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ
ครูพยาบาลกับพยาบาลประจำการที่มีต่อการบริหารการ
พยาบาลเป็นรายข้อ เฉพาะข้อที่มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ 77
- 15 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการ
บริหารการพยาบาลด้านบริการพยาบาลและด้านการศึกษา
พยาบาลของกลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลรามาศิริกับ
โรงพยาบาลศิริราช 81
- 16 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ
กลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลรามาศิริกับโรงพยาบาล
ศิริราชที่มีต่อการบริหารการพยาบาลเป็นรายข้อ เฉพาะ
ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 82

- 17 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันของพยาบาลแต่ละระดับจากโรงพยาบาลรามาริมที่กับโรงพยาบาลศิริราช 91
- 18 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลเฉพาะด้านบริการพยาบาลของพยาบาลแต่ละระดับจากโรงพยาบาลรามาริมที่กับโรงพยาบาลศิริราช 92
- 19 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลเฉพาะด้านการศึกษาของพยาบาลแต่ละระดับจากโรงพยาบาลรามาริมที่กับโรงพยาบาลศิริราช 93
- 20 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลทั้งทางด้านบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลของพยาบาลที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับพยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า 94
- 21 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลรวมทั้งสองด้านของพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า 95
- 22 การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลเฉพาะด้านบริการพยาบาลของพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า 96

23	การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาล เฉพาะด้านการศึกษาของพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับพยาบาลระดับบริหารและพยาบาลประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า	97
24	การทดสอบค่า t ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของพยาบาลที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับพยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าที่มีต่อการบริหารการพยาบาลเป็นรายข้อ เฉพาะข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ	98
25	ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลในสถาบันที่พยาบาลแต่ละระดับปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน	107
26	เหตุผลของความพึงพอใจต่อการบริหารการพยาบาลในสถาบันของกลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลรามาศิบดี	108
27	เหตุผลของความไม่พึงพอใจต่อการบริหารการพยาบาลในสถาบันของกลุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลรามาศิบดี	110
28	เหตุผลของความพึงพอใจต่อการบริหารการพยาบาลในสถาบันของกลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลศิริราช	111
29	เหตุผลของความไม่พึงพอใจต่อการบริหารการพยาบาลในสถาบันของกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลศิริราช	112
30	ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลรามาศิบดีต่อการปรับปรุงการบริหารการพยาบาลในสถาบันให้ดีขึ้น	114
31	ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลศิริราชต่อการปรับปรุงการบริหารการพยาบาลในสถาบันให้ดีขึ้น	116